PESM: ପଞ୍ଚଭୂତ, ଗୋଟିଏ ପୃଥିବୀ

v0.5 · 13 ଅକ୍ଟୋବର 2026 · Agastheeshwarar Trust

ଆମର ଦୈନନ୍ଦିନ ପସନ୍ଦ କିପରି ଆମ ଜଳ, ମାଟି, ବାୟୁ ଓ ଜଳବାୟୁ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପହଞ୍ଚେ ଏବଂ ପୁଣି ଆମ ପାଖକୁ ଫେରି ଆସେ, ତାହା ଦେଖିବାର ଏକ ପଞ୍ଚଭୂତ ପଦ୍ଧତି। ତାମିଲନାଡୁର ଗାଁଗୁଡ଼ିକ ସହିତ ଆମେ ପରଖୁଥିବା ଏକ ଧାରଣା।

PESM କ'ଣ?

ପଞ୍ଚଭୂତ ପୃଥିବୀ ବ୍ୟବସ୍ଥା ମଡେଲ୍ (PESM) ଗୋଟିଏ ପରିବାରଠାରୁ ଗ୍ରହ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଯେକୌଣସି ସ୍ଥାନକୁ ପାଞ୍ଚଟି ପରସ୍ପର ଯୋଡ଼ା ଭୂତ ମାଧ୍ୟମରେ ବୁଝେ: **ପୃଥିବୀ** (ମାଟି, ଖାଦ୍ୟ, ସାମଗ୍ରୀ), **ଜଳ**, **ଅଗ୍ନି** (ଉତ୍ତାପ ଓ ଶକ୍ତି), **ବାୟୁ**, ଏବଂ **ଆକାଶ** (ଜଳ, ଗଛ ଓ ବନ୍ୟପ୍ରାଣୀଙ୍କ ପାଇଁ ସ୍ଥାନ)। ଏହା ତାମିଲ ପଞ୍ଚଭୂତ ପରମ୍ପରାରୁ ପ୍ରେରଣା ନିଏ ଏବଂ ଏହାକୁ ଆଧୁନିକ ପୃଥିବୀ ବିଜ୍ଞାନର ମାପ ଉପକରଣ ସହିତ ଯୋଡ଼େ।

ଏହା କାହିଁକି ଜରୁରୀ

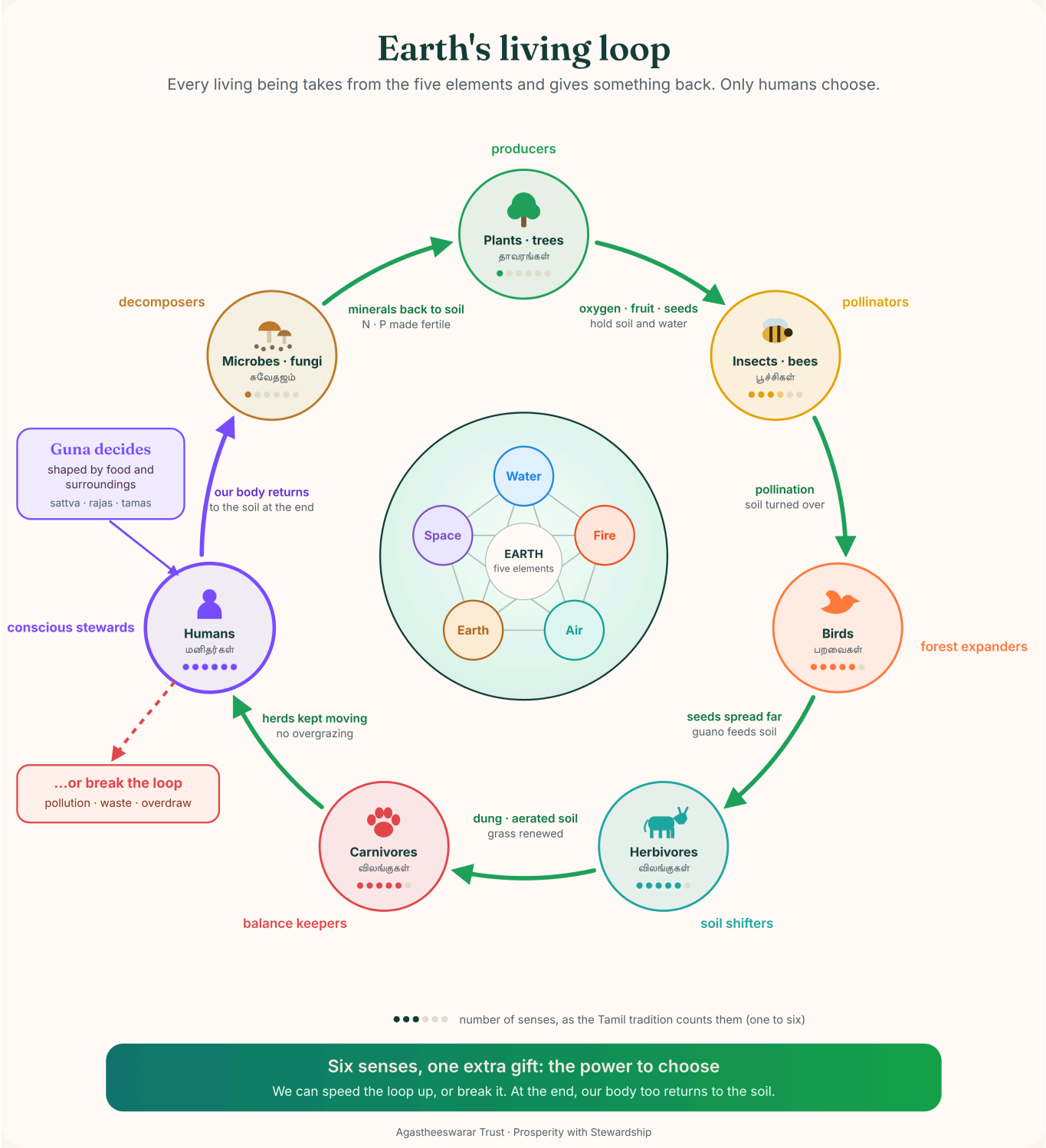
ପୃଥିବୀ ଯେତିକି ଶୀଘ୍ର ପ୍ରକୃତିକୁ ପୁଣି ପୂରଣ କରିପାରେ, ମଣିଷ ଏବେ ତାହାଠାରୁ ପ୍ରାୟ **1.7 ଗୁଣ ଶୀଘ୍ର** ଏହାକୁ ବ୍ୟବହାର କରୁଛି, ଏବଂ ପୃଥିବୀ ଅତିବ୍ୟବହାର ଦିବସ (Earth Overshoot Day), ଅର୍ଥାତ୍ ପ୍ରତିବର୍ଷର ସେହି ତାରିଖ ଯେଉଁଦିନ ଆମର ପ୍ରକୃତି ବ୍ୟବହାର ସେହି ପୂରା ବର୍ଷରେ ପୃଥିବୀ ଯେତିକି ପୁଣି ପୂରଣ କରିପାରେ ତାହାକୁ ଟପିଯାଏ, ଚଳିତ ଥର ଜୁଲାଇ ଶେଷ ଆଡ଼କୁ ଆସିଥିଲା। ବୈଜ୍ଞାନିକମାନେ ନଅଟି ସୀମା ଉପରେ ନଜର ରଖନ୍ତି, ଯାହା ପୃଥିବୀକୁ ମଣିଷ ପାଇଁ ନିରାପଦ ରଖେ; ଏହି ନଅଟି ମଧ୍ୟରୁ **ସାତଟି** ଏବେ ପାର ହୋଇସାରିଛି (Planetary Health Check 2025)। ତାମିଲନାଡୁରେ ପ୍ରାୟ ପ୍ରତି ତିନୋଟି ଫିର୍କା ମଧ୍ୟରୁ ଗୋଟିଏ, ବର୍ଷା ଯେତିକି ଭୂତଳ ଜଳ ଫେରାଇ ଦିଏ, ତାହାଠାରୁ ଅଧିକ ଉଠାଉଛି (CGWB 2024)।

ତଥାପି ଆମେ ଏହି ସମସ୍ୟାଗୁଡ଼ିକର ସମାଧାନ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ବିଭାଗ ଅନୁସାରେ କରୁ। ପୃଥିବୀ ବିଭାଗ ଅନୁସାରେ କାମ କରେ ନାହିଁ। ଭୂତଳ ଜଳସ୍ତର ତଳକୁ ଗଲେ ସେହି କୂଅଗୁଡ଼ିକରେ ଫ୍ଲୋରାଇଡ୍ ବଢ଼େ, ପମ୍ପ ଅଧିକ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଖାଏ, ଭୂମି ଗରମ ହୁଏ, ପୋଖରୀର ଜୀବନ କମିଯାଏ, ଏବଂ ଲୋକେ ଏହା ନିଜ ଶରୀର ଓ ମନରେ ଅନୁଭବ କରନ୍ତି।

ଏହାର ମୂଲ୍ୟ ଆଗରୁ ହିସାବ କରାଯାଇସାରିଛି। ଭାରତରେ 2021ରେ ପ୍ରାୟ 2.1 ମିଲିୟନ (21 ଲକ୍ଷ) ମୃତ୍ୟୁ ପ୍ରଦୂଷିତ ବାୟୁ ସହିତ ଜଡ଼ିତ ଥିଲା (State of Global Air 2024), ପ୍ରତି ଦଶନ୍ଧିରେ ଗରମ ଆହୁରି ପ୍ରାଣଘାତୀ ହେଉଛି (Lancet Countdown 2025), ଏବଂ 1970 ପରଠାରୁ ନଜର ରଖାଯାଉଥିବା ବନ୍ୟପ୍ରାଣୀଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା 73% କମିଯାଇଛି (WWF Living Planet Report 2024)।

ପାଞ୍ଚଟି ସରଳ ଚିନ୍ତା

1. **ସବୁକିଛି ପରସ୍ପର ସହ ଯୋଡ଼ା।** ଗୋଟିଏ ଭୂତ ଉପରେ ଚାପ ବାକି ଚାରିଟିକୁ ବ୍ୟାପେ।
2. **ସବୁଠାରୁ ଦୁର୍ବଳ ଭୂତ ସନ୍ତୁଳନ ସ୍ଥିର କରେ।** ସଫା ବାୟୁ ଶୁଖିଲା ଭୂତଳ ଜଳସ୍ତରର ଅଭାବ ପୂରଣ କରିପାରେ ନାହିଁ। କୌଣସି ଭୂତକୁ ତା'ର ସୀମା ବାହାରକୁ ଠେଲା ନ ଗଲେ ହିଁ ଗୋଟିଏ ସ୍ଥାନ ସୁସ୍ଥ ରହେ।
3. **ସବୁ ଜୀବ ଚକ୍ରରେ ଅଛନ୍ତି, କିନ୍ତୁ ସମାନ ଭାବେ ନୁହେଁ।** ଅନ୍ୟ ଜୀବମାନେ ପୃଥିବୀ ସହିତ ନିଜର ନେବା-ଦେବାର ଚକ୍ର ଚଳାନ୍ତି। ଗୋଟିଏ ଚଢ଼େଇ ଫଳ ଖାଏ ଓ ମଞ୍ଜିକୁ ଦୂରରେ ପକାଇଦିଏ, ଆଉ ଏକ ନୂଆ ଗଛ ବଢ଼େ। ମହୁମାଛି ପରାଗ ବୋହି ନିଅନ୍ତି, ଜିଆ ମାଟି ତିଆରି କରନ୍ତି, ଗଛ ଛାଇ ଓ ବର୍ଷା ଆଣେ। ସେମାନେ ଆବଶ୍ୟକ ଅନୁସାରେ ନିଅନ୍ତି ଓ ଫେରାଇ ଦିଅନ୍ତି। ମଣିଷ ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ନିଏ, ଅନେକ ସମୟରେ ସୀମା ବାହାରେ, ଏବଂ ସେହି ଚାପ ଆମ **ଶରୀର** (ଗରମଜନିତ ରୋଗ, ଫୁସଫୁସ ଓ ହୃଦ୍‌ରୋଗ, ଅସୁରକ୍ଷିତ ପାଣି) ଓ **ମନ** (ଚାପ, ଖରାପ ନିଦ, ଉଦ୍‌ବେଗ, କ୍ରୋଧ, ଏକାକୀପଣ)ରେ ଆମ ପାଖକୁ ଫେରି ଆସେ। ଆମର ଅତ୍ୟଧିକ ନେବାର ପ୍ରଭାବ ଅନ୍ୟ ଜୀବମାନେ ପ୍ରଥମେ ଅନୁଭବ କରନ୍ତି: କମ୍ ବାସସ୍ଥାନ, କମ୍ ପ୍ରଜାତି, ଏବଂ ଭୂମିକୁ ସତେଜ କରୁଥିବା ଫେରାଇ ଦେବା ମଧ୍ୟ କମ୍।
4. **ଗୁଣ, ଅର୍ଥାତ୍ ଆମର ଭିତରର ସ୍ୱଭାବ, ମଧ୍ୟ ଚକ୍ରରେ ଅଛି।** ପଞ୍ଚଭୂତ ପରମ୍ପରା ଏହା ହିଁ ଯୋଗ କରେ। ଆମେ ଯାହା ଖାଉ, ପିଉ, ନିଶ୍ୱାସରେ ନେଉ ଓ ଶୁଣୁ, ଏବଂ ଯେଉଁ ପରିବେଶରେ ରହୁ, ତାହା ଆମ ଗୁଣ ଗଢ଼େ: ଶାନ୍ତ ଓ ସ୍ପଷ୍ଟ (ସତ୍ତ୍ୱ), ଅସ୍ଥିର ଓ ଲୋଭୀ (ରଜଃ), କିମ୍ବା ମାନ୍ଦା ଓ ଭାରି (ତମଃ)। ଚାପରେ ଥିବା ଭୂତ ଖରାପ ଖାଦ୍ୟ ଓ କଠୋର ପରିବେଶ ଆଣେ, ଯାହା ଆମକୁ ଅଧିକ ଚାହିଁବା ଓ ଅଧିକ ନେବା ଆଡ଼କୁ ଠେଲିପାରେ। ଆମେ ଏହାକୁ ପରଖିବା ପାଇଁ ଏକ ଚିନ୍ତା ଭାବେ ଦେଉଛୁ, ସ୍ଥିର ସତ୍ୟ ଭାବେ ନୁହେଁ।
5. **ଆମେ କେତେ ଚାହୁଁ, ସେହି ଅଂଶଟି ଆମେ ବଦଳାଇପାରିବା।** ପ୍ରତ୍ୟେକ ପରିବାର ଯାହା ନିଏ, ତାହା ଗାଁକୁ ଗଢ଼େ, ଏବଂ ଗାଁର ଅବସ୍ଥା ପ୍ରତି ଘରକୁ ଫେରି ଆସେ। ଆମେ କେତେ ନେଉଛୁ ତାହା ଜାଣିବା, ଅନ୍ୟ ଜୀବଙ୍କ ପାଇଁ ସ୍ଥାନ ଛାଡ଼ି ନ୍ୟାୟ୍ୟ ଭାବେ ବାଣ୍ଟିବା, ସେଠାରୁ ହିଁ ସନ୍ତୁଳନ ଆରମ୍ଭ ହୁଏ।

ଆମେ ଫଳାଫଳ କିପରି ମାପୁ

PESM **ପ୍ରମାଣିତ ଅଭ୍ୟାସ ଉପରେ ଗଢ଼ା, ଏବଂ ମାପିବା ପଦ୍ଧତିରେ ନୂଆ।** ପୋଖରୀକୁ ପୁନର୍ଜୀବିତ କରିବା, ଭୂତଳ ଜଳ ପୁନର୍ଭରଣ କରିବା ଓ ସ୍ଥାନୀୟ ଗଛ ଲଗାଇବା ଆଗରୁ କାମ କରୁଛି। ଆମର ପ୍ରତ୍ୟେକ ପ୍ରକଳ୍ପ ନିଜେ ଫଳ ଦିଏ; ତା' ସହିତ ଆଉ କ'ଣ ଉନ୍ନତ ହେଲା, କିମ୍ବା କ'ଣ ପଛକୁ ଗଲା, PESM ତାହା ଦେଖାଏ। ଦୁଇଟି ବର୍ଷା ଋତୁ ଧରି ଆମେ ତାମିଲନାଡୁର ସହଭାଗୀ ଗାଁଗୁଡ଼ିକ ସହିତ କାମ କରିବୁ, ପ୍ରତ୍ୟେକକୁ ତୁଳନା ପାଇଁ ଆଉ ଏକ ଗାଁ ସହିତ ଯୋଡ଼ି। ଆମେ ସରକାରୀ ସୀମା ତୁଳନାରେ କିଛି ସରଳ ସଂଖ୍ୟା ଉପରେ ନଜର ରଖିବୁ, ଯେପରି ଭୂତଳ ଜଳସ୍ତର, ପାଣିର ଗୁଣବତ୍ତା, ଉତ୍ତାପ, ସବୁଜ ଆଚ୍ଛାଦନ, ବାୟୁ, ଦେଖାଯାଉଥିବା ଜୀବ ପ୍ରଜାତି, ଏବଂ (ସମ୍ମତି ସହିତ) ଲୋକଙ୍କ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଓ ସୁସ୍ଥତା। ଆମ ଦାବି ଆରମ୍ଭ ପୂର୍ବରୁ ଲେଖି ରଖାଯାଏ, ଫଳାଫଳ ଯାଞ୍ଚ ପାଇଁ ଆମେ ଏକ ସ୍ୱାଧୀନ କଲେଜକୁ ଆମନ୍ତ୍ରଣ କରିବୁ, ଏବଂ କ'ଣ କାମ କରେ ଓ କ'ଣ କରେ ନାହିଁ, ଆମେ ତାହା ପ୍ରକାଶ କରିବୁ।

ଆମ ଆଭିମୁଖ୍ୟ

ବିକାଶ ଜରୁରୀ। ଆମେ ଚାହୁଁ, **ବିକାଶର ପ୍ରତ୍ୟେକ ଯୋଜନା ସେହି ଗତିରେ ଚାଲୁ, ଯେଉଁ ଗତିରେ ପୃଥିବୀ ସୁସ୍ଥ ହୋଇପାରେ।** PESM ସରକାରୀ, SDG କିମ୍ବା CSR କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ସ୍ଥାନ ନିଏ ନାହିଁ। ଏହା ସେମାନଙ୍କ ପାଖରେ ଠିଆ ହୁଏ, ଏବଂ ଯାଞ୍ଚ କରେ ଯେ ଗୋଟିଏ ଲକ୍ଷ୍ୟରେ ପ୍ରଗତି ପାଇଁ ଚୁପଚାପ୍ ଅନ୍ୟ ଏକ ଭୂତରୁ ଅତ୍ୟଧିକ ନିଆଯାଉନାହିଁ। ସୁସ୍ଥ ପୃଥିବୀ ଆଡ଼କୁ ବିଶ୍ୱର ଯାତ୍ରାରେ ଆମେ ଏହି ପ୍ରାଚୀନ ପଞ୍ଚଭୂତ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିବା ଯୋଗ୍ୟ ଏକ ଧାରଣା ଭାବେ ଦେଉଛୁ, ଯାହାର ବିଚାର କେବଳ ଏହା ଯାହା ମାପେ ତାହା ଦ୍ୱାରା ହେବ।

ଆମ ସହିତ ଯୋଗ ଦିଅନ୍ତୁ

ସ୍ୱେଚ୍ଛାସେବୀମାନଙ୍କୁ PESM ପଦ୍ଧତି ପ୍ରୟୋଗ କରିବାକୁ ଓ ଆମ ସହିତ ଏହାକୁ ପରଖିବାକୁ ସ୍ୱାଗତ, ସେହିପରି ଗବେଷକ, କଲେଜ, ପଞ୍ଚାୟତ ଓ CSR ସହଭାଗୀମାନଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ। info@agastheeswarartrust.org ଠିକଣାକୁ ଲେଖନ୍ତୁ। ଅନୁରୋଧ କଲେ ଏକ ଛୋଟ ଧାରଣା ଟିପ୍ପଣୀ ମିଳିପାରିବ।

ପୃଥିବୀର ଜୀବନ୍ତ ଚକ୍ର, ଗୋଷ୍ଠୀ ଅନୁସାରେ

ଗୋଷ୍ଠୀ	ଇନ୍ଦ୍ରିୟ · ତାମିଲ ଶବ୍ଦ	ପୃଥିବୀରୁ ନିଏ	ଭୂମିକା	ଫେରାଇ ଦିଏ
ଅଣୁଜୀବ · କବକ	1 · சுவேதஜ்ஞம்	ଶୁଖିଲା ପତ୍ର, ମୃତ ଶରୀର, ଆବର୍ଜନା	ବିଘଟକ: ଜଟିଳ ପଦାର୍ଥକୁ ଭାଙ୍ଗନ୍ତି	ଖଣିଜ, ନାଇଟ୍ରୋଜେନ୍ ଓ ଫସ୍ଫରସ୍ ମାଟିକୁ ଫେରାନ୍ତି
ଉଦ୍ଭିଦ · ଗଛ	1 · தாவரங்கள்	ସୂର୍ଯ୍ୟର ଉତ୍ତାପ, ଭୂତଳ ଜଳ, ବାୟୁ, ମାଟିର ପୋଷକ	ଉତ୍ପାଦକ: ଭୂତଗୁଡ଼ିକୁ ଜୀବନ୍ତ ଖାଦ୍ୟରେ ବଦଳାନ୍ତି	ଅମ୍ଳଜାନ, ଫଳ, ମଞ୍ଜି; ମାଟି ଓ ଆର୍ଦ୍ରତା ଧରି ରଖନ୍ତି
କୀଟପତଙ୍ଗ · ମହୁମାଛି	3–4 · பூச்சிகள்	ମହୁ ରସ, ଗଛ ରସ, ପରାଗ, ପଚା ଜୈବ ପଦାର୍ଥ	ପରାଗସଙ୍ଗମକାରୀ ଓ ମାଟିରେ ବାୟୁ ପ୍ରବେଶ କରାଉଥିବା	ପ୍ରାୟ 80% ଉଦ୍ଭିଦର ପରାଗସଙ୍ଗମ; ପିମ୍ପୁଡ଼ି ଓ ଉଈ କଠିନ ଉଦ୍ଭିଦ ପଦାର୍ଥକୁ ପୁନଃଚକ୍ରଣ କରନ୍ତି
ପକ୍ଷୀ	5 · பறவைகள்	ବଣୁଆ ଫଳ, ମଞ୍ଜି, କୀଟ, ମାଛ	ଜଙ୍ଗଲ ବିସ୍ତାରକାରୀ	ଦୂରରେ ପକାଯାଇଥିବା, ଗଜା ହେବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ମଞ୍ଜି, ସାର ଭାବେ ପୋଷକଯୁକ୍ତ ବିଷ୍ଠା ସହିତ
ତୃଣଭୋଜୀ	5 · விலங்குகள்	ଘାସ, ପତ୍ର, ଛାଲି, ପାଣି	ମାଟି ଓଲଟପାଲଟକାରୀ: ଚରନ୍ତି, ବୁଲନ୍ତି, ଭୂମିକୁ ମନ୍ଥନ କରନ୍ତି	ଗୋବର, ଯାହା ଜିଆ ଓ ପୋକଙ୍କୁ ଖାଦ୍ୟ ଦିଏ ଏବଂ ମାଟିକୁ ଖୁସୁଖୁସିଆ କରେ
ମାଂସାଶୀ	5 · விலங்குகள்	ତୃଣଭୋଜୀ ପ୍ରାଣୀ	ସନ୍ତୁଳନ ରକ୍ଷକ	ପଲକୁ ଘୁଞ୍ଚାଇ ରଖନ୍ତି, ଯାହାଫଳରେ ଘାସ ପଡ଼ିଆ, ନଦୀ କୂଳ ଓ ଜଙ୍ଗଲ ପୁଣି ସୁସ୍ଥ ହୁଏ
ମଣିଷ	6 · மனிதர்கள்	ଉପରର ପ୍ରତ୍ୟେକ ଗୋଷ୍ଠୀରୁ କିଛି ନା କିଛି	ସଚେତନ ରକ୍ଷକ (பகுத்தறிவு): ଚକ୍ରକୁ ତୀବ୍ର କରିପାରନ୍ତି କିମ୍ବା ଭାଙ୍ଗିପାରନ୍ତି	ଶେଷରେ ଶରୀର ମାଟିକୁ ଫେରିଯାଏ ଏବଂ ଚକ୍ର ଚାଲୁ ରହେ

- **ସମଷ୍ଟି ଓ ବ୍ୟଷ୍ଟି।** ପରମ୍ପରା ଦୁଇଟି ସ୍ତରର ନାମ ଦିଏ: *ସମଷ୍ଟି*, ଅର୍ଥାତ୍ ସମଗ୍ର (ପୃଥିବୀ, ଏକ ରାଜ୍ୟ, ଏକ ଗାଁ), ଏବଂ *ବ୍ୟଷ୍ଟି*, ଅର୍ଥାତ୍ ଅଂଶ (ଏକ ପରିବାର, ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି)। କ୍ଷତି ଓ ଉପଶମ ଉଭୟ ଦିଗରେ ଏମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଯାତାୟାତ କରେ।
- **ପ୍ରତ୍ୟେକ ସ୍ତରରେ ଗୋଟିଏ ଢାଞ୍ଚା।** *"ଯାହା ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡରେ ଅଛି, ତାହା ଶରୀରରେ ଅଛି"* (அண்டத்தில் உள்ளதே பிண்டம், பிண்டத்தில் உள்ளதே அண்டம் — ଅର୍ଥ: ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡରେ ଯାହା ଅଛି, ତାହା ଶରୀରରେ ଅଛି; ଶରୀରରେ ଯାହା ଅଛି, ତାହା ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡରେ ଅଛି)। ପରମ୍ପରା ଅନୁସାରେ ଭୂମି ହେଉ ବା ଶରୀର, ପ୍ରତ୍ୟେକ ଭୂତରେ ବାକି ଚାରିଟିର କିଛି ଅଂଶ ଥାଏ। ଆମେ ଏହାକୁ ପରଖିବା ପାଇଁ ଏକ ଚିନ୍ତା ଭାବେ ନେଉ, ସତ୍ୟ ଭାବେ ନୁହେଁ।

- **PESM କ'ଣ ଯୋଗ କରେ।** ବିଶ୍ୱର ଜଳବାୟୁ ମଡେଲଗୁଡ଼ିକ ଭୌତିକ ବିଜ୍ଞାନରେ ଉତ୍କୃଷ୍ଟ। ସେମାନେ ଯେଉଁଠି ପହଞ୍ଚନ୍ତି ନାହିଁ, PESM ସେଠାରେ କାମ କରେ: ବିଭିନ୍ନ ବିଭାଗ ମଧ୍ୟରେ ଶୃଙ୍ଖଳିତ ପ୍ରଭାବ, ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଜୀବନ୍ତ ଅଂଶ ଭାବେ ଲୋକଙ୍କ ପସନ୍ଦ, ଏବଂ ଗୋଟିଏ ପୋଖରୀ, ଗୋଟିଏ ଗାଁ, ଗୋଟିଏ ପରିବାରର ସ୍ତର।